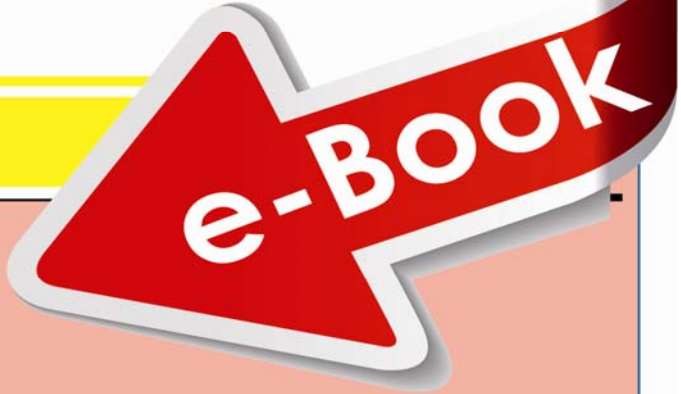

e-Book

นักวิชาการเตรียมสอบราชการ

จัดทำโดย นักวิชาการเตรียมสอบข้าราชการ

เจ้าหน้าที่

คู่มือเตรียมสอบ

ศาลยุติธรรม

ปฏิบัติการ

(สนง. ศาลยุติธรรม)

2560

เนื้อหาประกอบด้วย

- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ สนง. ศาลยุติธรรม
- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ศาลยุติธรรมปฏิบัติการ
- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- แนวข้อสอบ

จำหน่าย e-book, mp3 , video

คู่มือเตรียมสอบราชการ คู่มือสอบท้องถิ่น นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ตุลาการ นักพัฒนาชุมชน
ปลัดอำเภอ ทาราชการ พนักงานรัฐต่างๆ

259.-

ขอบเขตเนื้อหา

ส่วนที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศาลยุติธรรม

ประวัติความเป็นมา	6
วิสัยทัศน์	7
พันธกิจ	7
ยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม	8
ตราสัญลักษณ์	9
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศาลยุติธรรม	10
ระบบศาลยุติธรรม	11
ศาลชั้นต้น	11
ศาลอุทธรณ์	12
ศาลฎีกา	12
ผู้พิพากษา	13
โครงสร้างระบบยุติธรรม	16
อำนาจหน้าที่	19
บทบาทภารกิจ	20
สำนักงานศาลยุติธรรม	21
ผู้บริหารสำนักงานศาลยุติธรรม	23
ผู้พิพากษาปฏิบัติราชการสำนักงานศาลยุติธรรม	24
โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการสำนักงานศาลยุติธรรม	25

ส่วนที่ 2 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ.2543 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	26
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 2 พ.ศ.2551	42
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558	56
ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมว่าด้วยการจัดประเภทตำแหน่งและระดับตำแหน่งของข้าราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2552	107
ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของสำนักงานศาลยุติธรรม พ.ศ. 2544	112
ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมว่าด้วยการรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่ง ของข้าราชการศาลยุติธรรมพ.ศ. 2544	114
ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมว่าด้วยลูกจ้างของสำนักงานศาลยุติธรรม พ.ศ. 2544	117
ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมว่าด้วยการย้ายข้าราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2546	120
ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการจัดประเภทตำแหน่งและระดับตำแหน่งของข้าราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2552	126
ประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมเรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในและกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรมพ.ศ. 2559	131

ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยงานธุรการเกี่ยวกับสำนวนความและ เอกสาร พ.ศ. 2557	161
ประมวลจริยธรรมข้าราชการศาลยุติธรรมและลูกจ้าง	167

ส่วนที่ 3 ความรู้เฉพาะตำแหน่ง

มาตรฐานการจัดการงานธุรการ ศาลยุติธรรม	171
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับงานธุรการ	193
งานธุรการ	193
บทบาทของเจ้าหน้าที่ธุรการ	192
แผนการบริหารงานเอกสาร	194
การจัดทำบัญชีเอกสาร	197
ระบบการจัดเก็บเอกสาร	198
วิธีปฏิบัติในการจัดเก็บเอกสาร	199
การจำแนกประเภทรายงาน	201
การบริหารงานพัสดุ	206
การจัดมาตรฐานพัสดุ	214
การจัดหา	219
การบริหารพัสดुकงเหลือ	229
การจัดการคลังพัสดุ	232
การขนส่ง	243
การบำรุงรักษา	251
การจำหน่ายพัสดุออกจากบัญชี	257
การบริหารงานพัสดุและการจัดหาของส่วนราชการ	259
สรุประดับะเบียนงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2548	271
การร่างหนังสือราชการ	280

ส่วนที่ 4 แนวข้อสอบ

แนวข้อสอบพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 2 พ.ศ.2551	287
แนวข้อสอบระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมว่าด้วยการจัดประเภท ตำแหน่งและระดับตำแหน่งของข้าราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2552	292
แนวข้อสอบ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2558	295
แนวข้อสอบ หลักการเขียนหนังสือราชการ	316
แนวข้อสอบ ระเบียบงานสารบรรณ	321
แนวข้อสอบงานธุรการ	344

ประวัติความเป็นมาศาลยุติธรรม

ศาลยุติธรรมมีความเป็นมายาวนานตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยที่มีการปกครองแบบพ่อปกครองลูกโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขเป็นผู้ทรงพระราชอำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีความให้แก่ราษฎรโดยยึดหลัก "คัมภีร์พระธรรมศาสตร์" ของอินเดีย ต่อมาเมื่อพระองค์มีราชกิจมากขึ้นไม่สามารถวินิจฉัยชี้ขาดคดีความด้วยพระองค์เองได้จึงทรงมอบพระราชอำนาจนี้ให้แก่พราหมณ์ปุโรหิตผู้มีความรู้ช่วยวินิจฉัยคดีต่าง ๆ แทนพระองค์ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกได้โปรดฯให้มีการตรวจชำระกฎหมายที่มีมาแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาโดยนำมาปรับปรุง และบัญญัติขึ้นใหม่เรียกว่า "กฎหมายตราสามดวง" ศาลในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นมีอยู่มากมายหลายศาลกระจายกันอยู่ตามกระทรวงกรมต่าง ๆ และมีหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีต่างพระเนตรพระกรรณแทนพระมหากษัตริย์ต่อมาเมื่อบ้านเมืองมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น มีการติดต่อกับชาวต่างชาติ ลัทธิชาวตะวันตกได้แผ่ขยายเข้ามาทำให้ระบบ การศาลไทยมีการเปลี่ยนแปลง มิฉะนั้นอาจเป็นเหตุที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งกับชาติตะวันตกได้ จึงมีการปฏิรูประบบการศาลไทยขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงมีบทบาทในการวางรากฐานระบบการศาลยุติธรรมโดยได้รวมศาลที่กระจัดกระจายอยู่ตามกระทรวงกรมต่าง ๆ ให้มารวมไว้ในที่แห่งเดียวกันเพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีดำเนินไปด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง เหมาะสมไม่ทำให้ราษฎรเดือดร้อน และในโอกาสที่กรุงเทพมหานครมีอายุครบ 100 ปีซึ่งตรงกับวันที่ 21 เมษายน 2425 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินทางขบวนพยุหยาตราทางสถลมารคออกพระฤกษ์อาคารศาลสถิตยยุติธรรม และทรงโปรดฯ ให้จารึกพระราชปรารภในการจัดตั้งศาลยุติธรรมไว้ในแผ่นเงิน ซึ่งเรียกว่า "เหรียญบัตร" มีความกว้าง 9.5 ซม. ยาว 37.2 ซม. จำนวน 4 แผ่น ฝังอยู่ที่อาคารศาลสถิตยยุติธรรมบนแผ่นเงินจารึกด้วยอักษรไทยที่สวยงามและทรงคุณค่ามาก แสดงให้เห็นถึงพระบรมราโชบายในการปกครองแผ่นดินว่ามีพระราชประสงค์ให้ตั้งศาลขึ้นเพื่อทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดอรรถคดี ทรงเล็งเห็นว่าบ้านเมืองจะอยู่ด้วยความสงบสุขร่มเย็นต้องอาศัยการศาลเป็นสำคัญจึงทรงจัดระบบกฎหมายและระเบียบทางการศาลขึ้นใหม่เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของชาติตะวันตก โดยมีกรมหลวงพิชิตปรีชากรและพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์เป็นกำลังสำคัญในการแก้ไขกฎหมายและปฏิรูประบบการศาลยุติธรรมให้เจริญรุ่งเรืองเป็นที่ยอมรับของนานาอารยประเทศ ศาลจึงเป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมให้แก่ประชาชนสืบมา

ตราบเท่าทุกวันนี้ และในโอกาสที่กรุงเทพมหานครครบรอบ 220 ปี ซึ่งตรงกับศาลยุติธรรมครบรอบ 120 ปี ในปี พ.ศ. 2545 สำนักงานศาลยุติธรรมจึงร่วมกันจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ศาลไทย และหอจดหมายเหตุขึ้นเพื่อเป็นการน้อมรำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ที่มีต่อศาลยุติธรรม จึงถือเอาวันที่ 21 เมษายนของทุกปีเป็น "วันศาลยุติธรรม"

วิสัยทัศน์

ศาลยุติธรรมเป็นผู้ใช้อำนาจตุลาการในการดำรงอำนาจอธิปไตย และรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมโดยการอำนวยความสะดวกยุติธรรมภายใต้หลัก นิติธรรมด้วยความรวดเร็ว เป็นธรรม และมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ทั้งมุ่งนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมและทันสมัยมาใช้เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการ อำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลยุติธรรมได้โดยง่ายภายใน ปี พ.ศ. 2560

พันธกิจ

พันธกิจที่ 1 การอำนวยความสะดวกยุติธรรมมีมาตรฐานระดับสากล พิจารณาพิพากษาคดีด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม ระวังข้อพิพาททางเลือกด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม เช่น การไกล่เกลี่ย และการอนุญาโตตุลาการ เป็นต้น มีการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างเสมอภาค

พันธกิจที่ 2 การกระชับความร่วมมือทางการศาล การยุติธรรม และความร่วมมือทางวิชาการในระดับประเทศ ระดับภูมิภาคอาเซียน และระดับนานาชาติ

พันธกิจที่ 3 การให้บริการการเรียนรู้แก่ประชาชนด้านกฎหมาย และการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลยุติธรรมที่มีมาตรฐานระดับสากล

พันธกิจที่ 4 การสนับสนุนการอำนวยความสะดวกยุติธรรมด้วยความสะดวก รวดเร็ว และ การให้บริการ ประชาชนที่มีคุณภาพสูงสุด

พระธรรมนูญศาลยุติธรรม

หมวด 1

บททั่วไป

มาตรา 1 ศาลยุติธรรมตามพระธรรมนูญนี้มีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลชั้นอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 2 ศาลชั้นต้น ได้แก่ ศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอาญา ศาลอาญารุงเทพใต้ ศาลอาญาธนบุรี ศาลจังหวัด ศาลแขวง และศาลยุติธรรมอื่นที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้นกำหนดให้เป็นศาลชั้นต้น

มาตรา 3 ศาลชั้นอุทธรณ์ ได้แก่ ศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค และศาลยุติธรรมอื่นที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้นกำหนดให้เป็นศาลชั้นอุทธรณ์

มาตรา 4 ศาลฎีกา ศาลชั้นอุทธรณ์ และศาลชั้นต้น อาจแบ่งส่วนราชการเป็นแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น และจะให้มีอำนาจในคดีประเภทใดหรือคดีในท้องที่ใด ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของแต่ละศาลนั้นแยกต่างหากโดยเฉพาะก็ได้ โดยให้ออกเป็นประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

ศาลชั้นต้นอาจเปิดทำการสาขาในท้องที่อื่นใด และจะให้มีอำนาจในคดีประเภทใดหรือคดีในท้องที่ใด ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของศาลนั้นแยกต่างหากโดยเฉพาะก็ได้ โดยให้ออกเป็นประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

การกำหนดและการเปลี่ยนแปลงสถานที่ตั้งของศาล ให้ออกเป็นประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

ประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมที่ออกตามความในมาตรานี้เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา 5 ให้ประธานศาลฎีกามีหน้าที่วางระเบียบราชการฝ่ายตุลาการของศาลยุติธรรมเพื่อให้กิจการของศาลยุติธรรมดำเนินไปโดยเรียบร้อยและเป็นระเบียบเดียวกัน และให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจให้คำแนะนำแก่ผู้พิพากษาในการปฏิบัติตามระเบียบวิธีการต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นโดยกฎหมายหรือโดยประการอื่นให้เป็นไปโดยถูกต้อง

มาตรา 6 ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีอำนาจเสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง การยุบเลิก หรือการเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลของศาลยุติธรรมต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

มาตรฐานการจัดการงานธุรการ ศาลยุติธรรม

1. คำนิยามศัพท์

1.1 องค์กร (Organization) หมายถึง กอง สำนักงาน สำนัก สถาบัน สำนักงาน ประจำศาล สำนักอำนวยการประจำศาล และสำนักศาลยุติธรรมประจำภาค

1.2 หน่วยงาน (Unit) หมายถึง ส่วน ฝ่าย และกลุ่มงานในองค์กรนั้น

1.3 คู่มือระบบ (System Manual) หมายถึง เอกสารที่บ่งบอกสิ่งที้องค์กรได้จัดทำ รวมทั้งบ่งบอกว่าองค์กรได้จัดทำหรือไม่จัดทำข้อกำหนดใดบ้างตามมาตรฐานการจัดการงานธุรการศาลยุติธรรม

1.4 คู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure Manual) หมายถึง เอกสารที่กำหนดรายละเอียดการทำงานของหน่วยงานในองค์กรอย่างเป็นกระบวนการ เป็นขั้นตอนและมีความต่อเนื่อง (ถ้าทำได้) ในคู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงานจะต้องระบุผู้ปฏิบัติ กระบวนการทำงาน และเอกสารที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอนนั้น และอาจจะเป็นกระบวนการทำงานอย่างเป็นลำดับของแผนงานเดียว หรือหลายแผนงานก็ได้ เช่นคู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงานรับฟ้อง คู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงานการเก็บสำนวนคดีดำ เป็นต้น

1.5 วิธีการทำงาน (Work Instruction) หมายถึง เอกสารที่กำหนดวิธีการทำงาน เป็นรายละเอียด ที่ไม่เหมาะสมจะกำหนดไว้ในคู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพราะจะทำให้คู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงานมีความยาว และมีรายละเอียดมากเกินไป โดยทั่วไปเอกสารวิธีการทำงานจะเป็นการแสดงรายละเอียดการทำงานเฉพาะในแต่ละขั้นตอนของคู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงานที่จำเป็นต้องขยายความเพิ่มเติมของผู้ปฏิบัติงานเดียว เช่น วิธีการทำงานการจัดทำสำนวน ที่เป็นส่วยย่อยอยู่ในคู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงานรับฟ้องหรืองานหน้าบัลลังก์ เป็นต้น

1.6 เอกสารสนับสนุน (Supporting Documents) หมายถึง เอกสารอื่น นอกเหนือจากเอกสารทั้ง 3 ประเภทที่กล่าวข้างต้นที่หน่วยงานจำเป็นต้องมีไว้เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานนี้ และจะต้องจัดเก็บ และควบคุมให้เป็นระบบ ให้สามารถค้นหาได้ง่าย เช่นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือคู่มือต่างๆ เป็นต้น

แนวข้อสอบพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาล ยุติธรรม พ.ศ. 2543 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 2 พ.ศ.2551

6. “ก.บ.ศ.” ประกอบด้วยใครเป็นประธานกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

ก. ประธานศาลอุทธรณ์

ข. ประธานศาลชั้นต้น

ค. ประธานศาลฎีกา

ง. ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ตอบ ค. ประธานศาลฎีกา

7. คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ในชั้นศาลฎีกา ให้เลือกจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งในศาลฎีกาในตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา จำนวนกี่คน

ก. สองคน

ข. สามคน

ค. สี่คน

ง. ห้าคน

ตอบ ค. สี่คน

กรรมการบริหารศาลยุติธรรมซึ่งข้าราชการตุลาการเว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วย ผู้พิพากษาเป็นผู้เลือกจากข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล ดังนี้ ศาลฎีกา ให้เลือกจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งในศาลฎีกาในตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา จำนวนสี่คน

8. คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ในชั้นศาลอุทธรณ์ ให้เลือกจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งในศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาคใน ตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์หรือผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค จำนวนกี่คน

ก. สองคน

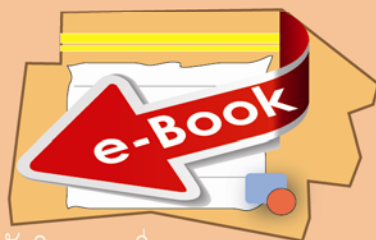
ข. สามคน

ค. สี่คน

ง. ห้าคน

ตอบ ค. สี่คน

กรรมการบริหารศาลยุติธรรมซึ่งข้าราชการตุลาการเว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วย ผู้พิพากษาเป็นผู้เลือกจากข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาล ดังนี้ ศาลอุทธรณ์ ให้เลือกจากข้าราชการตุลาการที่ดำรงตำแหน่งในศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาคใน ตำแหน่งที่ไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์หรือผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค จำนวนสี่คน

นักวิชาการเตรียมสอบราชการ

นักวิชาการเตรียมสอบราชการ